

завжди відстоювати свою позицію за всяку ціну.

Результати за шкалою «Ескапізм»: 16% – КГ та 20% – ЕГ досліджуваних мають схильність вирішувати свої проблеми, не ховаючись за обставинами та перешкодами. 72% – КГ та 80% – ЕГ переважно схильні до адекватного вирішення виникаючих проблем, та 12% – КГ та 0% – ЕГ мають прагнення переховуватись від дійсності в світі фантазій.

Висновки та перспективи подальших розвідок напряму. У результаті проведеного аналізу можливо зробити висновок, що студенти ЕГ, до яких був застосований комплекс педагогічних умов (стимулювання позитивної мотивації; створення сприятливого інформаційно-адаптивного середовища; інформатизація фундаментальної підготовки; розробка комп'ютерно-орієнтованих завдань) відрізняються вищим рівнем сформованості пізнавальних потреб; мають більш високі показники адаптації, ціннісних орієнтацій та креативності; мають більш високу здатність встановлювати контакти з оточуючими, розуміти інших людей; краще адаптовані у сьогоденні, мають високий рівень емоційної комфортності; більш об'єктивно оцінюють результати своєї діяльності та поведінки, більш самостійні.

Перспективами подальших наукових пошуків може бути створення моделі підготовки майбутніх фахівців з інформаційних технологій до творчої самореалізації в адаптаційний період.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Вільна енциклопедія. Вікіпедія. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Самоактуалізація>.
2. Новая философская энциклопедия. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://iph.ras.ru/elib/0488.html>.

REFERENCES

1. Free Encyclopedia. Wikipedia. [Electronic resource]. – Access: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Самоактуалізація>.
2. New fylosofskaya encyclopedia. [Electronic resource]. – Access: <http://iph.ras.ru/elib/0488.html>.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

РОЩЕНЮК Алла Михайлівна – старший викладач кафедри прикладної математики Національного університету водного господарства та природокористування, м. Рівне

Наукові інтереси: проблеми готовності майбутніх фахівців з ІТ до творчої самореалізації в адаптаційному періоді.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

ROSHCHENIUK Alla Myhailivna – senior lecturer of applied mathematics department National university of water and environmental engineering, Rivne.

Circle of scientific interests: includes prepara kumaybutnih IT professionals for creative self-realization in the period of adaptation.

УДК: 378.974

ШУПШЕ Людмила Володимирівна – викладач кафедри іспанської філології Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова
e-mail: shuppe@mail.ua

СПЕЦИФІКА ПРОФЕСІЙНОЇ ПОДГОТОВКИ БАКАЛАВРІВ РОМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ В УНІВЕРСИТЕТІ ВАЛЕНСІЇ

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Провідні державні документи (Закон України «Про вищу освіту», «Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті», «Концепція базової фундаментальної освіти в Україні») зумовлюють необхідність приведення основних освітньо-кваліфікаційних рівнів підготовки студентів з іноземної філології у відповідність до європейських стандартів

прозорості й якості вищої освіти. З огляду на це, особливий науковий інтерес викликає інноваційно-педагогічний досвід зарубіжних університетів, які здійснюють професійну підготовку бакалаврів романської філології.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У вітчизняній теорії та практиці педагогіки вищої філологічної школи значно актуалізувалася проблема професійної підготовки бакалаврів романської філології

як висококваліфікованих фахівців сфери міжкультурної комунікації (Р. Булгаков, О. Григорович, М. Князян, Н. Колесниченко). Натомість в контексті впровадження європейської мовної політики та нових викликів часу особливості професійної підготовки бакалаврів романської філології в університетах Іспанії до теперішнього часу залишається недостатньо висвітленим.

Мета статті полягає у вияві специфіки фахової підготовки бакалаврів романської філології в університеті Валенсії.

Виклад основного матеріалу дослідження. Професійну підготовку бакалаврів романської і, зокрема, іспанської філології традиційно здійснює Університет Валенсії (Universidad de Valencia), котрий був заснований у 1499 році в місті Валенсія, Іспанія. За свою, більш ніж п'ятивікову, історію університет підготував сотні тисяч спеціалістів за різними напрямками класичної університетської освіти. Напочатку навчальний процес в університеті був присвячений вивченню медицини, гуманітарних наук, теології і права. Однак за останні два десятиліття він пережив прискорений процес трансформації та росту, у порівнянні з попередніми етапами його історії. Це дозволило університету Валенсії стати сучасним глобальним університетом, а також лідером в області використання нових технологій [1].

До структури університету Валенсії входять різні коледжі, інститути, дослідницькі центри, школи, клініки, бібліотеки, загальною кількістю більше 100. Кампус університету складається з трьох міських корпусів, будівлі ректорату, ботанічного саду, наукового парку, історичного музею, студентських гуртожитків, їдалень. На сьогоднішній день в університеті навчається приблизно 60 000 студентів 67 спеціальностям. Університет Валенсії на протязі багатьох років охоче приймає у себе іноземних студентів, оскільки угоди про студентський обмін підписані з більш ніж 300 університетами по всьому світі, враховуючи Україну. Також налагоджено контакти з багатьма відомими навчальними закладами світу для обміну професорсько-викладацьким складом.

На факультеті мистецтва і гуманітарних наук університет Валенсії пропонує отримати ступінь Grado за такими спеціальностями (пов'язаними з іспанською мовою):

– Іспаністика: іспанська мова та література;

– Сучасні мови та література (іспанська, німецька, англійська, італійська, французька, валенсійська).

Однак, отримання ступеня бакалавра за вищезгаданими спеціальностями, не дає їх власнику права викладати іспанську мову і літературу, оскільки кваліфікація викладача іноземної мови (зокрема, «Викладач іспанської мови в дошкільній освіті»; «Вчитель іспанської мови в початковій школі») надається виключно по завершенні навчання в бакалавріаті за спеціальністю «Педагогіка».

Суттєвим є те, що отримання ступеня бакалавра за спеціальністю «Іспаністика: іспанська мова і література» в Університеті Валенсії, плата за навчання в якому становить приблизно 1000 євро за семестр, забезпечує поглиблені знання з іспанської мови та літератури, а також інших професійно орієнтованих навчальних дисциплін (лінгвістики, соціолінгвістики, теорії літератури, тощо). Дана спеціальність, при навантаженні бакалаврів 24 ECTS (неповний день) і 36 ECTS (повний день), готує професіоналів з іспаністики, здатних відповідати значно зростаючим комунікативним вимогам сучасного суспільства, завдяки розвитку у них критичного мислення, соціокультурної, полікультурної і міжкультурної компетентності, мультикультурної толерантності, вміння адекватно застосовувати на практиці основні засоби аналізу художнього тексту.

Освітньо-професійна програма бакалавріату за спеціальністю «Іспаністика: іспанська мова і література», розрахована на 4 роки навчання в університеті Валенсії, як це продемонстровано в табл. 1, передбачає проходження 240 кредитів (базові дисципліни – 60 кредитів, обов'язкові предмети – 138 кредитів, курси за вибором – 30 кредитів, практика – 6 кредитів, дипломна робота – 12 кредитів) [2].

Таблиця 1
Освітньо-професійна програма бакалавріата за спеціальністю «Іспаністика: іспанська мова і література»

Навчальні дисципліни	Кредити	Параметри дисципліни
Перший курс (Загальна кількість кредитів: 60; Обов'язкових: 24; Базових: 36)		
Історія мистецтв	6	Базова дисципліна
Латинська мова I	6	Базова дисципліна
Читання сучасної іспанської літератури	6	Базова дисципліна
Каталонська мова	6	Базова дисципліна
Норма і правильне використання іспанської мови	6	Базова дисципліна

Теорія літератури	6	Базова дисципліна
Фонетика і фонологія іспанської мови	6	Обов'язкова дисципліна
Читання сучасної іспано-американської літератури	6	Обов'язкова дисципліна
Морфологія іспанської мови	6	Обов'язкова дисципліна
Сучасна драматургія	6	Обов'язкова дисципліна
Другий курс (Загальна кількість кредитів: 60; Обов'язкових: 36; За вибором: 12; Базових: 12)		
Вступ до філософії мови	6	Базова дисципліна
Лінгвістика	6	Базова дисципліна
Вступ до читання літературного тексту	6	Обов'язкова дисципліна
Утворення поетичної мови в Золотому Віці	6	Обов'язкова дисципліна
Лексикографія іспанської мови	6	Обов'язкова дисципліна
Усність та письменність Середньовіччя	6	Обов'язкова дисципліна
Семантика іспанської мови	6	Обов'язкова дисципліна
Синтаксис іспанської мови	6	Обов'язкова дисципліна
Предмет за вибором	12	За вибором
Третій курс (Загальна кількість кредитів: 60; Обов'язкових: 48; За вибором: 12)		
Діахронія іспанської мови	6	Обов'язкова дисципліна
Іспанська діалектологія і соціолінгвістика	6	Обов'язкова дисципліна
Роман в Золотому Віці	6	Обов'язкова дисципліна
Історична граматики іспанської мови	6	Обов'язкова дисципліна
Просвітництво і романтизм в іспанській літературі	6	Обов'язкова дисципліна
Середньовічна література: теми і сприйняття	6	Обов'язкова дисципліна
Література і сучасність в Латинській Америці	6	Обов'язкова дисципліна
Прагматика стосовно іспанської мови	6	Обов'язкова дисципліна
Вибірковий предмет	12	За вибором
Четвертий курс (Загальна кількість кредитів: 60; Обов'язкових: 42; За вибором: 18)		
Лінгвістичний і літературний коментар до тексту	6	Обов'язкова дисципліна
Розмова іспанська	6	Обов'язкова дисципліна
Лінгвістична історіографія іспанської мови	6	Обов'язкова дисципліна
Іспанський роман 19 сторіччя	6	Обов'язкова дисципліна
Класичний театр в Іспанії: від тексту до сцени	6	Обов'язкова дисципліна
Дипломна робота за спеціальністю	12	Обов'язкова дисципліна
Вибірковий предмет	18	Обов'язкова дисципліна

Важливо, що починаючи з третього курсу, студенти бакалавріату спеціальності «Іспаністика: іспанська мова і література» можуть розширювати свою освіту в університеті Валенсії за допомогою вивчення додаткових предметів чи програми «Міно́р» (30 кредитів), що передбачає вивчення другої іноземної мови, на яку відводиться 12 кредитів з числа базових дисциплін. Однак, якщо студент не приймає участі в програмі «Міно́р», він обов'язково вивчає другу іноземну мову (на вибір даються французька, англійська, італійська, португальська, німецька, арабська, китайська, російська чи баскійська).

Університет Валенсії використовує практику як важливий і необхідний метод навчання і професійної підготовки бакалаврів іспанської філології. Практика розглядається в якості діяльності освітнього характеру, що здійснюється бакалаврами іспанської філології, контролюється куратором напрямку, а також академічним куратором університету Валенсії. Існують два види практики: навчальна (освітня), що передбачається навчальним планом, і пізнавальна, яку проходять студенти за бажанням і яка не вписується в навчальний план. Освітня практика регламентується певними інструкціями і правилами, оскільки для кожного університетського центру існує комісія по практиці, місія якої, окрім інших, полягає у просуванні і академічному контролі якості кінцевих результатів діяльності бакалаврів-практикантів.

Головною метою освітньої практики бакалаврів являється надання їм можливості самостійно застосовувати і доповнювати набуті в процесі навчання загальнокультурні уміння і навички, а також спеціалізовані знання. Окрім цього, практика бакалаврів іспанської філології спрямована на здобуття ними загальнокультурної, соціолінгвістичної і міжкультурної компетенцій, котрі формують їх готовність до ефективного виконання своїх функціональних і професійних обов'язків [3].

Навчальним планом спеціальності передбачається надання важливого значення підготовці і захисту бакалаврами іспанської філології своїх дипломних робіт на основі проведення власних наукових досліджень. Суть такої форми організації навчання, на яку в університеті Валенсії відводиться 12 кредитів ECTS, полягає у стимулюванні здібностей бакалаврів іспанської філології до самостійного прогнозування і практичного втілення дослідницьких проєктів в контексті спеціальності, що здобувається під науковим супроводом і контролем з боку викладача-

куратора. Для присудження ступеня бакалавра існує спеціальна комісія з оцінки якості дипломних робіт в області іспаністики, задачі котрої передбачають розробку необхідних інструкцій і критеріїв оцінки теоретичної значущості і практичної цінності наукових досліджень випускників. При цьому на факультеті мистецтва і гуманітарних наук Університету Валенсії затверджено тематичні поля і встановлено регламент зарахування бакалаврів до викладачів, що виконують функції наукового керівника. Традиційно бакалаврські дипломні роботи з іспаністики та іншим романським мовам присвячуються розробці актуальних проблем:

– Фонетики і фонології (A. Hidalgo, M. Estellés, M. Quilis, A. García, A. Cabedo);

– Морфології і синтаксису (A. Briz, M. Aleza, J. Satorre, A. Hidalgo, S. Pons, M. Albelda, A. Ricós);

– Семантики, прагматики та аналізу мови (M. Estellés, M. Albelda, S. Pons, A. Hidalgo, A. Briz, J. Sanmartín, J.R. Gómez, A. Cabedo);

– Лексикології та лексикографії (M. Aleza, V. González, J. Sanmartín, M. Quilis, M.J. Martínez);

– Історії мови (діахронія, історична граматика та історіографія) (M. Echenique, A. García, M.J. Martínez, J. Satorre, A. Ricós, M. Quilis);

– Діалектології та соціолінгвістики (A. Briz, M. Aleza, A. Ricós, J.R. Gómez).

Теми бакалаврських робіт, що стосуються іспанської та романської літератури, передбачають проведення досліджень за такими напрямками:

– Література Середньовіччя (J.L. Canet, M. Haro, R. Beltrán);

– Література Золотого Віку (E. Rodríguez, T. Ferrer, X. Candel, J.L. Canet, J. Badia);

– Сучасна література (R. Rodrigo, N. Girona, J. Peris Blanes, Javier Lluch);

– Латиноамериканська література (F. J. López Alfonso, N. Girona, J. Peris Blanes);

– Театр (T. Ferrer, J. L. Canet, R. Rodrigo, N. Diago, E. Rodríguez, J. Badia);

– Культура і література (J.L. Canet, M. Haro, R. Beltrán, E. Rodríguez, T. Ferrer, R. Rodrigo, X. Candel, F. J. López, Alfonso, N. Girona, J. Peris Blanes, N. Diago, E. Rodríguez, Javier Lluch) [4].

Отримавши ступінь Grado за спеціальністю, бакалавр романської філології може продовжити навчання в університеті Валенсії ті отримати ступінь Máster. В такому випадку він може обрати спеціальність «Поглиблена іспаністика/романістика: області застосування і дослідження» (60

кредитів). В переліку дисциплін за вибором, на вивчення яких відводиться 12 кредитів, пропонуються наступні: Діалекти і соціолекти іспанської мови: теперішнє і минуле; Поглиблене вивчення літературної і театральної критики; Інструменти для поглибленого аналізу мови і літератури; Іспанська мова і її застосування; Теорія і методологія для лінгвістичного дослідження іспанської мови; Теорія і методологія для літературного і драматургічного дослідження іспанської мови.

Загалом, вище перераховане дозволяє підсумувати, що місія університету Валенсії полягає у формуванні професіоналів в області іспанської, романської філології, компетентних у рішенні проблемних і нових задач європейського комунікативного і багатокультурного суспільства, а також у підтримці найбільш важливих на інтернаціональному рівні досліджень, які у подальшому зможуть впливати на перспективний розвиток і гармонізацію сучасного інформаційного суспільства. Іноватизація змісту і методів навчання бакалаврів, розширення форм заохочення їх дослідницької діяльності сприяють швидкому розповсюдженню досягнень науки і культури, підтвердженню соціальної значущості демократичних цінностей суспільства у цілому і, зокрема, Валенсії. Широка науково-дослідницька діяльність у всіх областях знань (фундаментальних і інженерних науках, медичинських науках, науках про освіту, гуманітарних і соціальних науках, економічних та правових), прагнення до досконалості зробили університет Валенсії одним з п'яти кращих центрів науки в Іспанії. Університет Валенсії прагне в майбутньому бути визнаним вищим навчальним закладом, який:

– пропонує якісну, широку, інтернаціональну і відкриту для всіх освіту;

– задовольняє потребу студентів у постійному навчанні на протязі всіх життєвих етапів, гарантує широту, якість і розмаїття бакалаврських і магістерських програм;

– поповнює і поновлює спеціалізовані ресурси дослідження;

– спроможний стати культурним референтом у валенсійському суспільстві, який приділяє особливу увагу його культурі і мові [5].

Висновки та перспективи подальших розвідок напрямку. Таким чином, на факультеті мистецтв і гуманітарних наук університету Валенсії при підготовці бакалаврів романської філології шанують наступні цінності:

– дотримання самобутньої валенсійської культури і мови (досягається декількома шляхами: по-перше це можливість навчатися на валенсійській мові як для громадян країни, так і для іноземців; по-друге організація усіляких концертів за допомогою студентів, де головною темою являється самотність даної культурної сфери, а також ознайомлюючи заходів, таких як ярмарки);

– удосконалення форм організації педагогічного процесу на рівнях: бакалавр – магістр – доктор;

– іноваційність навчальної інформації, засобів, форм і методів викладання і навчання студентів як майбутніх професіоналів;

– відповідність засобів організації навчання і виховання соціальному, культурному і економічному прогресу;

– відкритість, справедливість оцінювання, рівність відносин, солідарність і взаємна допомога;

– соціально-відповідальна діяльність викладачів і студентів (Університет Валенсії знаходиться на службі екологічного захисту і охорони довколишнього середовища, сприяє і проводить активні дії щодо захисту і укріпленню здоров'я студентів; для досягненні цієї мети кожного семестру влаштовуються «суботники» по прибиранню кампуса і міста в цілому, просуваються ідеї по переробленню матеріалів, укріпленню культурних зв'язків і розширенню можливостей реалізації креативних і художньо-естетичних проєктів). Окрім цього, в університеті Валенсії перед кожним студентом спеціальності «Іспаністика:» вже на рівні бакалаврі ату відкривається ряд особливих можливостей для особистісного і кар'єрного зросту і професійного саморозвитку, таких як:

– участь в програмах Erasmus Mundus, Erasmus Prácticas, SICUE (Sistema de Intercambio entre Centros Universitarios Españoles) та інших;

– відвідування курсів з лінгвістичної політики (вивчення іспанської, валенсійської та англійської мов);

– відвідування і участь в різноманітних соціальних і культурних заходах (університетських спортивних змаганнях, ярмарку професій, ярмарках зі збору коштів на добротність) та ін.;

– відвідування міжнародних наукових форумів, конференцій, семінарів, виставок.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. <http://www.espanarusa.com/ru/pedia/article/195682>
2. <https://uk.wikipedia.org/wiki/>
3. <http://www.eduspain.com/ru/putevoditeli/valensia>
4. <http://www.masterstudies.ru/университеты/Ispanija>
5. <http://www.uv.es/>

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ШУППЕ Людмила Володимирівна – викладач кафедри іспанської філології Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова.

Наукові інтереси: професійна підготовка бакалаврів романської філології.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

SHUPPE Liudmyla Volodymyrivna - teacher of the Spanish philology department in Odessa National I. I. Mechnikov University

Circle of scientific interests: professional training of the Romance philology bachelors.

УДК 373.3.064.1:376-053.5

БЕВЗЮК Марина Сергіївна –

аспірант кафедри спеціальної освіти

Уманського державного педагогічного університету

імені Павла Тичини

e-mail: marina_bevzyuk@mail.ru

СУТНІСТЬ ВЗАЄМОДІЇ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ З БАТЬКАМИ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Питання впровадження професійної допомоги сім'ям дітей з особливими освітніми потребами поки є надзвичайно актуальним в Україні, оскільки кількість таких дітей з року в рік зростає. У

той же час, алгоритм системної підтримки їх та їхніх сімей, який би дозволив пробудити в них почуття захищеності і перспектив функціонування для кожного члена сім'ї, до цього часу не налагоджений.

Особливе значення ця проблема набуває